

สรุปสาระสำคัญจากงาน “SD Symposium 10 Years: Collaboration for Action”

ภาคบ่าย Symposium Breakout Room 1 : Thailand Waste Management Way Forward

- Mr. Gen Takahashi ผู้จัดการทั่วไปฝ่ายบริหารต่างประเทศของ JFE Engineering Corporation

ได้นำเสนอตัวอย่างความสำเร็จด้านการจัดการขยะของเมืองโยโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นเมืองที่สามารถลดขยะได้ถึงร้อยละ 40 แม้จะมีจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ซึ่งทาง Mr. Gen ชี้ให้เห็นถึงการดำเนินการตามแผนแม่บท Yokohama G30 ของประเทศในช่วงแรก จนปัจจุบันที่ใช้แผนแม่บท 3R Dream (Slim) โดยกำหนดทิศทางนโยบาย ซึ่งเริ่มจากการคัดแยกขยะ มีแผนบูรณาการ มีโรงเผาขยะที่สามารถเผาขยะได้ถึง 1,200 ตันต่อวัน ทำให้การจัดการขยะในระดับเมืองประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ บริษัท JFE Engineering Corporation เป็นบริษัทผลิตไฟฟ้าจากขยะที่ดำเนินธุรกิจผลิตเหล็กมาก่อน และมีความมุ่งมั่นในการดูแลสิ่งแวดล้อม จึงพยายามพัฒนาเทคโนโลยีด้านการผลิตไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง โดยเขากล่าวย้ำว่า การพัฒนานี้มุ่งเน้นการลดขยะ ไม่ใช่มุ่งการผลิตพลังงาน

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาโรงไฟฟ้าลักษณะนี้ สามารถสร้างรายได้จากการผลิตไฟฟ้าซึ่งเป็นผลพลอยได้ อีกทั้งยังปล่อยสารพิษออกมาน้อยมาก ช่วยลดปริมาณขยะฝังกลบ ถูกสุขอนามัย และได้พลังงานไฟฟ้ากลับมาใช้อีก โดยก่อนหน้านี้ มีโรงไฟฟ้าหลายโครงการที่ถูกต่อต้านจากชุมชน ซึ่ง Mr. Gen ได้ให้คำแนะนำว่า โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เช่นนี้ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนโยบายของรัฐบาล นโยบายท้องถิ่น และการร่วมมือของภาคเอกชน จึงต้องมีการดำเนินงานอย่างรอบคอบ

- คุณวรุณ วารัญญานนท์ ที่ปรึกษาเพื่อภาคีอุตสาหกรรม ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีปิโตรเคมีและวัสดุ (PETROMAT) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยผู้จัดการโครงการ Chula Zero Waste Project

ขยะเกิดจากการบริโภคและการใช้งาน ในขณะที่ทุกคนคือผู้บริโภค ผู้ผลิตก็คือนักบริโภคเช่นกัน แต่ปัญหาของการแยกขยะ คือผู้บริโภคไม่รู้ว่าทิ้งอย่างไร ส่วนใหญ่ยังเป็นระบบ “One Bin for All” อยู่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างระบบให้มีความพร้อม ก่อนจะเชิญชวนและให้ความรู้ในการทิ้งขยะให้ถูกต้อง ขณะเดียวกัน ต้องแสดงให้เห็นว่า การแยกขยะช่วยให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

กลุ่มผู้บริโภค สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ และกลุ่มที่ไม่สนใจและเพิกเฉยต่อกฎระเบียบ สำหรับกลุ่มนี้ ต้องมีการการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ควรนำเรื่องขยะมาพัฒนาเป็นหลักสูตรหนึ่งในระบบการศึกษา เพราะปัจจุบันยังไม่มีการสอนเรื่องนี้อย่างจริงจัง จึงขอเสนอว่า หากต้องการให้เกิดพฤติกรรมแยกขยะอย่างแท้จริง ต้องมีการดำเนินการหลายด้านพร้อมกัน

ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน นโยบาย การศึกษา และการบังคับทางกฎหมาย โดยจะเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้

- **คุณกมล บริสุทธนะกุล ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน)**

ปัญหาสำคัญของกลุ่มผู้จัดเก็บ คือขาดองค์ความรู้ แต่หากเรามองขยะเป็นวัสดุที่สามารถนำมาใช้ต่อหรือพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น หากเราเรียกถุง พิล์ม และพลาสติก ว่าวัสดุ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่า และรู้ว่าสามารถนำไปใช้ต่อ หรือดัดแปลงให้มีประโยชน์ได้หลากหลาย ปัญหาขยะก็จะหมดไป

ทั้งนี้ ต้องเริ่มจากการคัดแยกก่อน แม้จะยังไม่สามารถทำได้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ก็นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี เช่นเดียวกับที่เมืองโยโกฮามาก็เริ่มจากการแยกขยะเพียงไม่กี่ชนิด แล้วค่อยๆ ขยายแนวปฏิบัติการบริหารจัดการขยะให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะเริ่มจากการสร้างแรงจูงใจก่อน เช่น การลุ้นรางวัล

- **คุณวรวิจ เมืองไทย กรรมการผู้จัดการ บริษัท ฟาร์มดี จำกัด**

ปัญหาสำคัญของกลุ่มผู้จัดเก็บ คือ ขาดความรู้ความเข้าใจ ถ้าทุกคนเห็นว่า มีแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะได้ ทำให้เห็นว่าขยะมีคุณค่า และมีการรณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนก็จะเชื่อว่ามีคุณค่าและจะแยกขยะ โดยไม่ทิ้งให้เป็นภาระของภาครัฐ

บริษัทผมจึงทำแอปพลิเคชันเพื่อสร้างให้ขยะมีมูลค่า โดยทำให้ผู้ประกอบการสามารถรู้ปริมาณขยะ และสามารถกำหนดราคากลางได้ อีกทั้งรัฐบาลยังสามารถเก็บเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาด้านโลจิสติกส์ได้

- **คุณบุรินทร์ ตั้งศิลปโอฬาร ผู้จัดการงานพัฒนาโครงการ Suez (South East Asia) Limited**

เมื่อมีความต้องการสินค้า จึงมีการผลิต แต่เราต้องให้ความสำคัญกับการรีไซเคิลเป็นอันดับแรก แต่ปัญหาคือ ปริมาณวัสดุที่จะนำมารีไซเคิลมีไม่เพียงพอ มีการกระจาย และไม่มีคุณภาพ เพราะมีการปนเปื้อน จากการขาดความเข้าใจเรื่องการรีไซเคิล เพราะในอดีตเราให้ความสำคัญเรื่องต้นทุน โดยเน้นการผลิตให้ได้มากที่สุด ในต้นทุนที่ต่ำสุด โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และไม่ได้สนใจเรื่องกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากนัก เช่น เมื่อพลาสติกกรีไซเคิลไม่มีคุณภาพ ประชาชนจึงใช้ถุงพลาสติกที่ผลิตจากเม็ดพลาสติกใหม่ แต่คนที่ทำให้ถูกต้องและดีก็ต้องมีต้นทุนเพิ่ม เพราะมีกระบวนการแยกสิ่งปนเปื้อนออกไปให้มากที่สุด จึงจะนำกลับมาเป็นวัตถุดิบได้

ในส่วนของขยะเปียก การนำอาหารเหลือไปให้สัตว์ยังเป็นสิ่งที่อันตราย ซึ่งจะทำให้เกิดโรคและการปนเปื้อนในห่วงโซ่อาหาร ซึ่งหลายประเทศกำหนดเป็นข้อห้ามเด็ดขาด

- **ดร. จิตรภรณ์ พักโสภา อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

คนเรามักติดกับความคิดที่ว่า ทะเลกว้างใหญ่ ทั้งขยะลงไปไม่นานก็หายไป แต่วิธีการที่จะทำให้ความคิดนี้หายไป ต้องเริ่มจากตัวเราเองและคนรอบข้าง และต้องพยายามปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกของทุกคน

ด้านการแยกขยะนั้น แม้บางครัวเรือนจะแยกแล้ว แต่สุดท้ายขยะก็ถูกนำมารวมกัน และไม่สามารถรู้ได้ว่าทำที่สุดแล้วขยะจะถูกนำไปรีไซเคิลอย่างไร ทางออกที่ช่วยแก้ปัญหาได้คือการบอกผลลัพธ์ที่อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเงิน แต่สามารถจูงใจคนได้

สำหรับนโยบายบางเรื่องก็ไม่เหมาะกับการนำไปปรับใช้ทั่วประเทศ เช่น ควรเน้นเรื่องการไม่ทิ้งขยะในทะเลกับชุมชนริมน้ำและชุมชนใกล้ทะเล ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่หนักกว่าเรื่องขยะบนบก โดยเฉพาะเรื่องปัญหาไมโครพลาสติก

- **สรุปความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเสวนา 300 คน**

- ร้อยละ 47 ของผู้เข้าร่วมเห็นว่า วิธีการจัดการขยะที่ดีที่สุด คือการบังคับใช้กฎหมายการทิ้งขยะอย่างเคร่งครัด
- ร้อยละ 77 ของผู้เข้าร่วมเห็นว่า การจัดทำระบบการเก็บขยะอย่างครบวงจร เช่น สัญลักษณ์ สี และวันเวลาการจัดเก็บตามประเภทขยะ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะ
- ร้อยละ 40 ของผู้เข้าร่วมเห็นว่า การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการจัดขยะอย่างบูรณาการ จะช่วยเรื่องการจัดแยกขยะได้
- ร้อยละ 39 ของผู้เข้าร่วมเห็นว่า การผลักดันภาคธุรกิจให้ผลิตสินค้าที่เอื้อต่อการรีไซเคิล และมีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการซากเมื่อสิ้นอายุใช้งานเป็นแนวทางแก้ปัญหาในการจัดการของเสียและการรีไซเคิล
- ร้อยละ 57 ของผู้เข้าร่วมเห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายห้ามทิ้งขยะลงแหล่งน้ำอย่างเคร่งครัด และลงโทษอย่างจริงจัง โดยเฉพาะชุมชนใกล้แหล่งน้ำและแหล่งท่องเที่ยว เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ

.....